

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

§. II. Summum Pontificem suis suorúmque prædecessorum legibus, quoad
im directivam, obstringi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63125)

§. II.

Summum Pontificem suis suorumque Prædecessorum, legibus, quoad vim directivam, obstringi.

Summaria.

1. *Summos Pontifices suis suorumque Antecessorum legibus, & Canonibus, quoad vim directivam ligari, probatur ipsorum Pontificum, & S. Thomæ auctoritate.*
2. *Et Rationibus.*
3. *Variè limitatur.*

I.

Taferè omnes cùm sacri tum profani Doctores, quorum testimoniis modo abstinemus, cùm ipsa SS. Pontificum modestissima professio omni testimonio major sit. Gelasius PP. in epist. ad Episc. Dardania: c. *confidimus* 25. q. 1. *Confidimus, quod nullus jam veraciter Christianus ignoret, uniuscujusq; Synodi constitutum, quod universalis Ecclesia probavit assensus, nullam magis exequi sedem præ ceteris oportere quam primam: quæ & unamquamq; Synodum sua auctoritate confirmat, & continuatâ moderatione custodit.*

S. Zosimus ad Episcopos Ecclesiæ Narbonensis, teste Ivone in epistola ad Hugonem Archiep. Lugdun. in c. *contra statuta* 25. q. 1. *Contra statuta Patrum condere aliquid, vel mutare, nec hujus quidem Sedis potest auctoritas. Apud nos enim inconvulsis radicibus vivit antiquitas, cui decreta Patrum sanxere reverentiam.*

Gregorius PP. l. 5. epist. 12 in c. *justitia* 25. q. 1. *Justitia ac rationis ordo suadet, ut qui sua à successoribus desiderat mandata servari, decessoris sui procul dubio voluntatem & statuta custodiat.*

Leo Papa IV. in c. *ideò* 25. *Permittente Domino pastores hominum sumus effecti, ut quod Patres nostri sive in sanctis canonibus, sive mundanis affixere legibus, excedere minimè debeamus: contra eorum*
quis pe

quippe saluberrima agimus instituta, si, quod ipsi divino statuerunt consulto, intactum non conservamus.

Idem B. Gregorius l. 12. epist. 31. ad Felicem Episc. in c. si ea 25. q. 2. Si ea destruerem, quae antecessores nostri statuerunt, non constructor, sed everfor esse justè comprobaber, testante veritatis voce, quae ait: Omne regnum in se ipso divisum non stabit: & omnis scientia, & lex adversum se divisa destruetur.

Idem L. 7. epist. 17. in c. institutionis 25. q. 2. Institutionis nostrae decreta, quae pro defensorum sunt Privilegiis, & ordinatione disposita, perpetuam stabilitate, & sine aliqua constituimus refragatione servari: sive quae scripto decrevimus, sive quae in nostra praesentia videntur esse disposita: nec a quoquam Pontificum in totum, vel in partes ea quolibet occasione convelli decernimus vel mutari. Nam nimis est asperum, & precipue bonis sacerdotum moribus inimicum, nisi quempiam quacumque rationis excusatione, & quae bene sunt ordinata, rescindere, & exemplo suo docere ceteros, sua quandoque post se constituta dissolvere.

Idem L. 2. epist. 37. in c. quod vero 25. q. 2. Quod vero dicitis, nostris temporibus decere servari, quae a meis quoque praedecessoribus iradita atque custodita sunt, absit a me, ut statuta majorum consacerdotibus meis in qualibet Ecclesia infringam: quia mihi injuriam facio, si fratrum meorum iura perturbo.

Gelasius PP. in epist. ad Cresconium & Joannem Episcopos in c. Decessorum 15. q. 2. Decessorum statuta sicut legitima & iusta, successorem custodire convenit, ita debet etiam malefacta corrigere.

Pelagius Papa ad Armentarium magistrum milit. in c. posteaquam 25. q. 2. Posteaquam Ecclesiae iura, documentorum quoque intercedentium fuerint auctoritate firmata, nullatenus ab his discedendi liberam Pontifex, vel si vult, permittatur habere licentiam.

S. Isidorus l. 1. sententiar. de summo bono c. 53. in c. iustum d. 9. Iustum est Principem legibus obtemperare suis. Tunc enim iura sua ab omnibus custodienda existimet, quando & ipse illis reverentiam praebet. Principes legibus teneri suis, nec in se convenit posse damnare iura, quae in subiectis constituunt. Iusta est enim vocis eorum auctoritas, si quod prohibent, sibi licere non patiantur.

Leo Papa in c. nos, si incompetenter 2. q. 7. Nos, si incompetenter aliquid & egimus, & subditis iustae legis iramitem non conservavimus, vestro ac missorum vestrorum cuncta volumus emendare iudicio: quoniam si

§72 Lib. IV. §. II. Papam suis, suorumq; Prædecess. legibus nos, qui aliena debemus corrigere peccata, peiora committimus, certe non veritatis discipuli, sed (quod dolentes dicimus) etiam præ ceteris erroris magistri. Inde magnitudinis vestra magnopere clementiam imploramus, ut tales ad hæc, qua diximus, perquirenda missos in his partibus dirigaris, qui Deum per omnia timeant, & cuncta (quem admodum sive sive præsens fuisset imperialis gloria) diligenter exquirant, & non tantum hæc sola, qua superius diximus, querimus, ut examissim exigent, sed sive minora, sive etiam majora, illis sint de nobis indicata negotia, ut eorum cuncta legitimo terminentur examine, quatenus in posterum nihil sit, quod ab eis indiscussum, vel indefinitum remaneat.

Bonifacius VIII. in c. ult. de Rescript. in 6. Quod nobis licere non patimur, nostris successoribus indicamus.

S. Thomas 1. 2. q. 96. a. 5. Ad 3. dicendum, quod Princeps dicitur esse solutus à lege, quantum ad vim coactivam legis: nullus enim proprie cogitur à se ipso: lex autem non habet vim coactivam, nisi ex Principis potestate. Sic igitur dicitur Princeps esse solutus à lege, quia nullus in ipsum potest iudicium condemnationis ferre, si contra legem agat: unde super illud Psalmi 50. Tibi soli peccavi, & c. dicit glossa: Quod Rex non habet hominem, qui sua facta dijudicet: sed quantum ad vim directivam legis, Princeps subditur legi propria voluntate, secundum quod dicitur extra de constitutionibus, capit. cum omnes: Quod quisque iuris in alterum statuit, ipse eodē iure uti debet. Et Sapientis dicit auctoritas, Patere legem quam ipse tuleris. Improperatur etiam his à Domino, qui dicunt, & non faciunt, & qui aliis onera gravia imponunt, & ipsi nec digito ea volunt movere ut dicitur Matth. 23. Unde quantum ad Dei iudicium, Princeps non est solutus à lege quantum ad vim directivam eius, sed debet voluntarius non coactus legem implere. Est etiam Princeps supra Legem, in quantum si expediens fuerit, potest legem mutare, & in ea dispensare pro loco & tempore.

II. Ratio, præter jam proximè ex S. Doctore allegatas, est, quia licet par in patem potestatem non habeat, multoque minus in se ipsum, ex quo capite S. Thomas 1. 2. p. 63 a. 5. docet, nullum posse sibi legem ponere; cum tamen lex bonum commune spectet, cuius cura maximè ad Papam pertinet: ex altera parte nihil magis hoc ipsum bonum commune legi que observantiam impediatur, eamque contemptui exponatur, quam si videant subditi contra illam à Papa agi, cuius exempla pro imperio sunt; videtur ex hac ipsa publici boni & legis ratione esse, ut à

Papa

Papa observetur: quam rationem insinuat Isidorus in *c. iustum a. 9*
Tunc enim, inquit, iura sua ab omnibus custodiri existimet, quando &
ipse illis reverentiam prabet. Et S. Ambrosius *lib. 5. epist. 32. ad Valen-*
tinianum Imperat. Quod cum prescripsisti aliis, prescripsisti etiam tibi,
 leges enim Imperator ferri, quas primas ipse custodiat. Et Innocentius
 u. s. III. eleganter in *c. magna 7. de voto*: Praeterea non videbatur ex-
 pedire, cum ex absolutione tua scandalum posset Laicorum mentibus ge-
 nerari, dicentium, ubi est Deus Clericorum? & hoc exemplo credenti-
 um se ad voti observantiam teneri, quod enim agitur a praelatis, facie
 trahitur a subditis in exemplum: juxta quod Dominus inquit ad Mo-
 sen in *Levitico*: Si Sacerdos, qui est unctus, peccaverit, faciet delinque-
 re populum. Plin. in pan. Vita Principis perpetua censura est, ad hanc
 dirigimur, nec tam nobis imperio, quam exemplo opus est. Patercul-
 l. 1. Princeps imperio magnus, exemplo maximus est. Pacatus in *Theo-*
dos Exasperat homines imperata correctio, blandissime iubetur
 exemplo.

Non obstat: Istud periculum, & nativam indecentiam, publi-
 camque offensionem abesse, si Princeps occultè, aut aliquoties tan-
 tum in legem agat.

¶ Lege semel fixâ, positâque certæ virtuti materiâ gravi,
 (sicut v.g. lex jejunii ponit materiâ gravem temperantiæ) om-
 nēs pro gravitate materiæ obligati, quotquot obligari possunt ac
 debent; posse autem & debere Papam obligari, jam dixi. Quam-
 vis verò actus occultus aut rarus non valde offendat subditos, gra-
 viter tamen offendit legem in materia gravi, pro quolibet actu graviter
 obligantem: alioquin sequeretur, nec subditum peccare, quia semel
 contra legem agendo, v.g. missam die Dominicâ non audiendo,
 parùm bono publico & Religioni, qui sunt hujus præcepti fines,
 nocet; cum possit aliis operibus piis bonisque operam dare. Et
 datâ licentiâ semel aut iterum legis negligentiæ, limes certus aut
 numerus definiti non poterit, ut ultra non liceat: quamvis ergo
 una transgressio non multùm noceat, plurimum nocet periculum, &
 quæ ex illo consequuntur.

Amplianda est Conclusio, ut Papa maximè contractibus pa-
 ctisque ligetur, quorum obligatio naturalis est *L. 1. ff. de pact.* Gal.
2. obser. 55. n. 7.

III. *Limitatur 1.* Ut leges, quæ Papam dedecent, eum obligare non possint, cessante primâ legis conditione, quæ est, ut sit justa honestaque. Exemplum in *l. sancimus C. de donat.*

Limitatur 2. Ut Papa non teneatur suis legibus vi coactivâ. S. Thom. *1. 2. q. 96. a. 5. ad 3.* qui nec ab alio cogi possit, cum non habeat superiorem, & si habet, non jam suâ sed alienâ lege cogetur: nec à se ipso, cum nemo se ipsum cogat invitum: nam si vult, non cogitur. Deinde indignum esset, adversumque Papæ Majestati, patrem eum subditis pœnam subire.

Limitatur 3. Ex aliquorum sententia absente scandalo hanc obligationem esse levem & venialem. Palao *de Legib. p. 24. §. 1.* Less. *de f. & f. l. 2. c. 35. dub. 5.* Azor. *1. p. l. 5. c. 11. q. 1.* sed jam supra contrarium docuimus.

Limitatur 4. Ut sicut Papa ex causa justa & rationabili alios Privilegio, aut dispensatione eximere potest, ita & se ipsum: cui enim pejoris ipse conditionis quàm alii? lex enim ex voluntate Papæ obligat: voluerit Titium lege complecti, non Cajum, hic liber erit, ligatus ille: sicut ergo Cajum, ita se ipsum potuit lege excludere. De dispensatione docet S. Thomas in *4. d. 20. q. 1. a. 5. questiunculâ 5. ad 3.* & latè Sanch. *de Matr. l. 8. d. 3.* quod enim jurisdictionem voluntariam possit in se ipsum exercere, sunt textus in *L. si consul ff. de adop. l. un. ff. de off. Consul. V. Abb. c. ex literis n. 11. de probat. & c. fin. de instit. n. 5.* Et ratio est, tum quia si Papa suis se legibus obligare potest, ergo & solvere: potestas enim legislativa ad utrumque est: tum etiam quia, ut diximus, in jurisdictione voluntaria, ubi nullius damnum agitur, potest ex legum permissione duas quis distinctasque personas agere, agentis & patientis: modò ex specialibus rationibus jure quis non prohibeatur, ut se ipsum præsentare, *c. per nostras, de jure patronat.* Tutor in rem propriam auctoritatem præstare, *L. 1. ff. de auctor. & consens. Tut.* Capitulum sibi Ecclesias obligare, *Clement. 2. de reb. Eccl. non alien.* Sibi Beneficium conferre, *c. fin. de instit. & c.*